

Afrin-Menbic'te yeni denklem

Rusya-Türkiye buldukları coğrafyada bir varlık mücadelesi veriyorlar. Bu mücadelede iki ülke de çıkarları ve güvenliklerini garanti altına almaya çalışıyorlar. Bu derin işbirliği devam ederse Afrin'den sonra Menbic üzerinden de devam eder.

Abone Ol

Haber Merkezi · 11 Şubat 2018, 04:00 · Yeni Şafak

YORUM

PAYLAŞ

PROF. DR. SALİH YILMAZ - ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

20 Ocak 2018 tarihinde Türkiye'nin Afrin'e Zeytin Dalı Harekâtını düzenlemesiyle Suriye'de denklem yeniden değişti. Türkiye, son 1 yıldır Afrin operasyonuna hazırlanıyordu. Oldukça profesyonel ve iyi bir stratejiyle Afrin'i çevreleyen TSK, 20 Ocak'ta Zeytin Dalı harekâtına başladığında bu sürpriz olmadı. Hatta son 1 yılda Afrin operasyonuna Rusya'nın izin vermediği haberleri vardı. Fakat görülüyor ki Rusya, Türkiye'nin harekâta hazırlık durumunu dikkate alarak süreci Türkiye'nin istediği biçimde yönlendirdi. Türkiye-Rusya işbirliğine tarihi, duygusal sebeplerle mesafeli ve şüpheyle yaklaşan çevrelerin son dönemde iki ülkenin ortak askeri harekât odası başta olmak üzere, istihbarat alanındaki işbirliği görmeleri bu düşüncenin değişmesinde de etkili oluyor.

Rusya-Türkiye buldukları coğrafyada bir varlık mücadelesi veriyorlar. Bu mücadelede iki ülke de çıkarları ve güvenliklerini garanti altına almaya çalışıyorlar. Bu derin işbirliği devam ederse Afrin'den sonra Menbic üzerinden de devam eder. ABD'nin terör örgütü olarak nitelendirdiği PKK'nın devamı PYD'yi "Demokratik" kelimesini ekleyerek Suriye Demokratik Güçleri adı altında meşru bir taraf gibi sunma gayreti başarısız olmuştur. PYD, Türkiye'nin güvenliğini tehdit ettiği gibi Rusya'nın çıkarlarını ve İran'ın güvenliğini de tehdit edebilecek konuma getirilmiştir. ABD'nin son 2 yılda zaman kazanarak PYD üzerinden oluşturmaya çalıştığı terör ordusu gelecekte Suriye'de Rusya ile savaşmak için de kullanılabilir.

ABD, Suriye'ye girdiğinde stratejisini iki plan üzerinde kurguladı. Birincisi kuzeyde Akdeniz'e ulaşan bir terör devleti kurmak diğeri de Irak'tan İsrail'e uzanan hatta güvenli bölge oluşturmaktı. ABD açısından Esed'in iktidardan uzaklaşması birinci öncelik değildi. Hatta Esed'in iktidarda kaldığı her süre ABD'nin Suriye'de varlığını da garanti ediyordu.

SURİYE'NİN KUZEYİNDEKİ ZENGİN ENERJİ KAYNAKLARI

ABD açısından son yıllarda hem Irak'ta hem de Suriye'de güçlenen İran'ın İsrail'in güvenliğini

tehdit etmesi engellenmeliydi. Önce hem Irak'ta hem de Suriye'de DAESH'in zengin petrol ve doğalgaz yataklarına sahip olmasına göz yumuldu. Sonra da DAESH'le mücadele altında bu zengin enerji yatakları ABD'nin kontrolüne girdi. Hem enerji kaynaklarını kontrol hem de İsrail'in güvenliğinin sağlanması için PKK/PYD iyi bir seçenek olarak kullanıldı. Fakat PYD/PKK'nın Suriye'nin toprak bütünlüğü içerisinde yaşaması mümkün değildi. Zaten Suriye'nin toprak bütünlüğü olursa ABD, Suriye'de kalamaz ve enerjiyi Akdeniz'e ulaştıracak hatların kontrolünü kaybettiği gibi İran ile İsrail'in karşılaşmasını da engelleyemezdi. ABD, Rakka-Deyrzor hattında petrol ve doğalgaz bölgelerini kontrol etmişti. Ancak ABD'nin asıl planı Fırat'ın doğusunda Membic'ten başlayarak Irak sınırına kadar olan bölgede var olan keşfedilmemiş kaya gazı yataklarıydı. Bu plan Suriye sınırındaki mayınlı arazilerin temizlenmesinden sonra bölgedeki arazileri kiralamak için ortaya çıkan yabancı şirketlerin istekleriyle de gün yüzüne çıkmıştı.

Suriye'de PKK/PYD devletinin kuruluşu için gerekli zamanı kazanmak adına Türkiye'de hendek terörü ve 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin yeterli olacağı düşünülmüştü. Hatta Türkiye'nin Güneydoğu sınır bölgelerinde bu kadar çok FETÖ'cü komutanların görev alması da tesadüf olamazdı. Darbe girişimi gecesi PKK'nın sınırda hazır beklediği ve saldırı yapılmaması yönünde militanlarına verdiği emrin ortaya çıkmasıyla bu bölgede FETÖ'cü komutanlar ile PKK/PYD'nin işbirliğini de ortaya koydu.

İŞBİRLİĞİ BOZULMAYA ÇALIŞILIYOR

ABD'nin Suriye'de olduğu gibi Irak, Körfez, Türkiye, İran gibi ülkelerde de çoklu stratejiler üzerinde çalıştığı anlaşılıyor. ABD'nin Suriye'deki stratejilerine karşılık Soçi'de Ulusal Diyalog Kongresi alternatif çözümler ortaya koydu. Fakat Soçi Kongresinden sonra Afrin'de Zeytin Dalı Harekâtı ve devamında İdlib'te Rus uçağının düşürülmesi hadisesi Türk-Rus ilişkilerinin seyrini de daha da önemli hale getirdi. Şöyle ki Afrin'de başarılı bir operasyon yürüten Türkiye, bu operasyonun tamamlanmasından sonra harekâtın Membic ve Resulayn-Tel-Abyad hattına ilerleyeceğini Cumhurbaşkanı Erdoğan duyurdu. ABD'den ise Membic operasyonuna dair açıklamalar geldi. Hatta ABD Dışişleri Bakanı Tillerson'un bu konuyu görüşmeye hazırız açıklamaları da buna eklenebilir. ABD'li yetkililerin Türkiye'yi ziyaretinde Membic'te bir çözüm aradıkları anlaşılıyor. Çünkü Membic'te ABD-Türkiye arasında yaşanabilecek bir çatışma NATO'nun krize girmesine hatta dağılmasına bile neden olabilir.

Hatırlarsak Afrin'e operasyon başladığında NATO, Türkiye'nin terörle mücadelesine destek açıklaması yaptı. Bu haliyle Afrin'deki PYD'yi terörist olarak kabul ederken Membic ve diğer bölgelerdeki PYD'nin terörist olarak görülmeyp de Türkiye'nin hassasiyetleri dikkate alınmazsa uluslararası kurumlarda çatışma ve kriz beklentisi artacaktır. Rusya açısından bakıldığında ise Astana ve Soçi süreçlerinin başarılı olmasından sonra Türkiye-Rusya ilişkilerinin bozulması için gayretlerin arttığı görülüyor. Öncelikle Afrin'e diğer bölgelerden PYD'nin yaptığı asker ve silah yardımının Rus gözetim noktalarından geçtiği haberi servis edilerek Türkiye kamuoyunda Rusya'ya karşı bir hava oluşturulmaya çalışıldı. Sonrasında ise İdlib'te Rus uçağının düşürülmesinde ilgili muhaliflerin Türkiye destekli olduğu haberi servis

ulus ve Rus uçağının düşürülmesinde ilgili mahkemelerin Türkiye destekli olduğu haberi servis edilerek Rus kamuoyu yönlendirilmeye çalışıldı. Fakat iki ülke de bu kara propagandayla ilişkilerin bozulmasının hedeflendiğinin farkında olduğundan yakın ilişkilerini daha da artırdılar. Hatta Rusya-Türkiye arasında ortak helikopter üretimi anlaşmasının hemen bu haberlerden sonra gelmesi de bu plana bir cevap oldu.

ABD'İN SURIYE'DE VARLIĞI

ABD'nin Astana ve Soçi sürecini başarısız kılmak adına da PYD'yi silah olarak kullandığı görülüyor. ABD'nin kontrolündeki Suriye Müzakere Heyeti'nin Soçi'ye katılmayacağını duyurması ve gerekçe olarak da Esed'li her türlü çözüme karşı olduklarını ilan etmeleri tesadüf değildi. ABD, özellikle İran'ın Esed'siz çözüme karşı olduğunu bildiği için muhalif bir kısım grupları bu konuda teşvik ettiği görülüyor. Yine Esed'in de iktidarda kalmak için ABD'nin bu tavrını silah olarak kullandığı anlaşılıyor. Hatırlarsak Mihraç Üral (Ali Kayalı)'ın sahte kimlikle Soçi kongresine katılması Esed'in bir planıydı. Her hâlükârda hem ABD hem de Esed birbirlerinin varlığını karşılıklı olarak garanti altına almayı hedefliyorlar. Esed'siz bir Suriye'de ABD'nin varlığı tartışılacağı için ABD'nin olmadığı bir Suriye'de de Esed'e ihtiyaç olmayacaktır.

ABD, eğer gerçekten Esed'siz bir Suriye hedefleseydi 2011-2015 yılları arasında bunu kolayca gerçekleştirebilirdi. 2015 yılında Rusya'nın Suriye'ye operasyon kararı almasıyla ABD açısından Rusya'yı dünyada hedef haline getirebilmek için önemli bir fırsat elde edildi. Rusya'nın İran ile Suriye'de işbirliği başta Körfez ülkeleri olmak üzere bölge ülkelerine tehdit olarak sunuldu. Böylece önce Doğu Avrupa'da hedef olan Rusya şimdi de Suriye'de hedef oldu. Bu ABD tarafından titizlikle düşünülen bir plan gibi duruyor. Çünkü Rusya-İran işbirliği dolayısıyla İran'ın yayılcılığından korkan Körfez ülkeleri hem askeri hem de ekonomik olarak ABD'ye teslim oldular.

Türkiye açısından değerlendirdiğimizde ise kendi sınırları içerisine güvenliği sağlamaya çalıştığından terör örgütlerinin saldırısına uğradı. Terör örgütleri mücadeleyi Türkiye içine taşıyabilecek güce kavuşmuşlardı. Türkiye, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminden sonra Fırat Kalkanı Harekâtına başlamasıyla tehdidi dışarıda karşılayan ülke haline geldi. Değişen bu strateji Türkiye'yi hem Suriye'de hem de diğer bölgelerde güçlü taraf konumuna getirdi. Ayrıca bombalamalarla Türkiye'de kargaşa çıkarmak isteyen örgütler artık sınır dışında kendilerini korumak zorunda kaldıklarından içeride etkili olamamaya başladılar. Türkiye-Rusya ilişkilerinin ekonomik işbirliğinden askeri, siyasi işbirliğine evrilmesinde Türkiye'nin Suriye'deki başarılı operasyonlarının etkisi vardır.

Suriye'de İran'sız bir çözüm olabilir.

Bu haliyle Türkiye'siz bir Suriye'de çözüm mümkün gözüküyor. Eskiden haklı sebepleri olmasına rağmen sözde müttefiki ABD'ye güvendiği için Suriye'de askeri çözümler tercih etmeyen Türkiye, artık ABD'ye rağmen kendi çözümlerini sahaya yansıtabilen bir ülke konumundadır. Rusya'nın Türkiye'nin bu yeni stratejisinden memnun olduğunu görüyoruz.

konumunda. Rusya'nın Türkiye'nin bu yeni stratejisinden memnun olduğunu görüyoruz. Çünkü Türkiye'siz Rusya-İran işbirliği Rusya'yı İran ile işbirliği yapan, İran'ı Suriye'de destekleyen bir ülke gibi dünya kamuoyunda gösterir. Fakat Türkiye'nin Suriye'de etkin olduğu bir durumda Rusya'nın tezlerinin uluslararası meşruiyeti artıyor. Türkiye-Rusya ve İran'ın Suriye'de yaptığı işbirliği ABD'nin tek başına yürütmeye çalıştığı, Suriye'yi parçalayarak PYD üzerine kurulu bir yeni devlet kurma planına karşı işbirliğidir. Bu üç ülke arasındaki işbirliğinin hem Suriye'de hem de diğer bölgelerde birbirinden ayrılan tarafları vardır.

Türkiye-Rusya arasında oluşan işbirliği konsepti henüz Rusya-İran veya Türkiye-İran arasında yoktur. Çünkü Türkiye-Rusya, İran'ın desteğini almadan da Suriye'de siyasi barışı getirebilecek güçteler. Türkiye'nin muhalifler üzerindeki güçlü etkisi bunda belirleyici noktadır. Esed kendi varlığını İran ve Rusya desteğine bağladığı için hem İran hem de Rusya tarafından kontrol edilebilmektedir. Esed üzerinde İran'ın etkisinin yok edilmesi Rusya'nın Suriye politikalarını çok fazla etkilemez. Bunu Esed de gördüğü için sadece Rusya'ya bağımlı olmaktan kurtulmak için İran'ı daha fazla sürecin içinde kalmaya teşvik ediyor.

Tüm bu gelişmeler bağlamında ABD'nin Suriye'de yapmaya çalıştığı oldubittiler karşısında Soçi'de düzenlenen Suriye Ulusal Diyalog Kongresinde Cenevre sürecine bir siyasi barış stratejisi oluşturması için fırsat verildi. Fakat bu fırsat değerlendirilemezse ki ABD'nin müdahalelerine bakıldığında barış sürecinin Cenevre'de tamamlanması da zor gözüküyor. Bu halde Rusya-Türkiye merkezli İran'ın da katkısıyla yeni bir sürece girebiliriz. Üç liderin muhtemelen Mart ayında İstanbul'da gerçekleştireceği zirvede Suriye'de siyasi barış ile Afrin sonrası Türkiye'nin planları müzakere edilecektir. Soçi'deki kongrede anlaşma zemini oluşmayan konuların İstanbul zirvesinde ele alınarak sonuçlandırılacağı söylenebilir.

PAYLAŞ

#Türkiye

#Afrin

#Suriye

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ

Türkiye'de görüşmeye yeşil ışık

Rusya: Bakanların bir araya gelmesini destekliyoruz.

Galatasaray Adası'nın ne olacağı belli oldu

Sarı kırmızılılar uzun süren mücadelenin ardından hedefine ulaştı.

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

f Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

